

‘Het wordt tijd om in de regen te staan en elkaar aan te kijken.’ De laatste zin uit het boek *De fundamente*n van Ramsey Nasr, geschreven in coronatijd. Een beeld ontleend aan de film *Kaos* (1984) van de gebroeders Taviani. Batà, een Siciliaanse boer, is maanziek. Maandelijks schreeuwt hij en pijnigt hij zich, in overgave aan de volle maan. Hij sluit zichzelf zo’n nacht buiten, om zijn vrouw te beschermen tegen zijn bezetenheid. Een keer staat hij in de stromende regen en kijkt naar zijn paard. ‘Batà en zijn paard in de regen, de blik die ze daar met elkaar wisselen – dat is het’, schrijft Nasr. Batà leeft een keer per maand volkomen in het nu en is die nacht niet anders dan zijn paard, een olijfbloom of een rots. De natuur neemt het over. Een angstaanjagend beeld, maar ook puur: verbinding, ervaring, stilte, blik, gebaar. Kleine maar wezenlijke dingen die in schril contrast staan met wat de huidige tijd van ons vraagt: kwaliteiten kennen, idealen hebben, doelen

stellen, functioneren, rendement halen, groeien, presenteren. Het werken op afstand in het afgelopen anderhalf jaar heeft daar nog een schepje bovenop gedaan. Het lijkt wel of digitaal contact de nieuwe norm is: snel, doelgericht, goedkoop. Columnist Erdal Balci waarschuwt ons in *de Volkskrant*: ‘Het “contactloze leven” dat ons nu door de strot wordt geduwd,

is de meest vergevorderde vorm van consumentisme en herbergt de ultieme overwinning van het neoliberalisme in zich. Contactloos, thuis tussen de muren, is de langzame dood van de mensheid.’

Nasr houdt een pleidooi voor meer natuurlijkheid, voor het besef dat we als mensen – net als andere levensvormen – volstrekt toevallig op deze planeet zijn en dat het leven geen zin en richting heeft. ‘Zo bijzonder zijn we niet: een kokkel verdient meer aandacht dan Thierry Baudet of Lange Frans.’ Een pleidooi voor nederigheid, voor het kennen van onze plaats in het

grote, natuurlijke geheel. Groei, ook persoonlijke groei, is zo vanzelfsprekend in deze tijd en in onze cultuur, dat we vergeten de vraag te stellen of onze winst elders ook tot verlies kan leiden. Het rad der vooruitgang kan nooit voor iedereen en alles draaien. Wat doen we met de rechten van anderen dan wijzelf – anderen in tijd, anderen in plaats, anderen in soort?

‘Dansen in de regen’ is een mooie metafoor voor een professional die lekker in

zijn vel zit. Ga ik als begeleider iemand leren dansen? Misschien wel, maar ik weet zeker dat een zwijgende blikwisseling in de regen onontkoombaar is.

Blikwisseling in de regen

Kees FABER

Drs. C.J. Faber is begeleidingskundige, fotograaf en schrijver, en redactielid van dit tijdschrift. E-mail: info@keesfaber.nl.